

نگاهی به فلسفه

سبک کردن بار سنگین فلسفه

دونالد پامر

ترجمه‌ی عباس مخبر

فهرست

- پیش گفتار ۹
- مقدمه ۱۳
- ۱ فیلسوفان پیش سقراطی (قرن‌های ششم و پنجم ق م) ۲۴
- تالس ۲۶
- آناکسیمندر ۳۱
- آناکسیمنس ۳۷
- فیثاغورث ۴۰
- هراکلیتوس ۴۴
- پارمنیدس ۴۸
- زنون ۵۱
- امپدوکلس ۵۴
- آناکساگوراس ۵۶
- لئوکیپوس و دمکریتوس ۵۹
- ۲ دوره آتنی (قرن‌های پنجم و چهارم ق م) ۶۷
- سوفسطائیان ۶۷

۶۸	پروتاگوراس
۶۹	گورگیاس
۷۱	تراسوماخوس
۷۲	کالیکلس و کریتیاس
۷۴	سقراط
۸۰	افلاتون
۹۴	ارسطو
۱۱۷	دوره‌های هلنیستی و رومی (قرن چهارم ق م تا قرن چهارم ب م)
۱۱۷	اپیکوریانیسم
۱۲۲	مکتب رواقی
۱۲۸	مکتب نوافلاتونی
۱۳۳	فلسفه قرون وسطا و رنسانس (از قرن پنجم تا قرن پانزدهم)
۱۳۷	آگوستین قدیس
۱۴۴	اصحاب دانشنامه
۱۴۶	یوهان اسکوتوس اریوگنا
۱۵۰	قدیس آنسلم
۱۵۴	فیلسوفان مسلمان و یهودی
۱۵۶	ابن رشد
۱۵۸	ابن میمون
۱۶۰	مسأله ایمان و عقل
۱۶۲	مسأله کلیات
۱۶۵	قدیس توماس آکویناس
۱۸۰	ویلیام اوکامی (آکمی)

۱۸۵	فیلسوفان رنسانس
۱۹۶	۵ خردگرایی قاره‌ای و تجربه‌گرایی انگلیسی (قرن‌های هفدهم و هجدهم)
۱۹۶	دکارت
۲۱۷	هابز
۲۲۳	اسپینوزا
۲۲۷	لایبنیتس
۲۳۵	لاک
۲۴۳	جورج برکلی
۲۴۹	دیوید هیوم
۲۶۱	کانت
۲۸۱	۶ فلسفه پساکانتی بریتانیایی و قاره‌ای (قرن نوزدهم)
۲۸۲	هگل
۲۹۲	شوپنهاور
۳۰۳	کی‌یرکگور
۳۱۶	مارکس
۳۳۱	نیچه
۳۴۲	فایده‌گرایی
۳۴۲	بنتام
۳۴۸	میل
۳۵۲	فرگه
۳۶۴	۷ عمل‌گرایی، سنت تحلیلی، و سنت پدیدارشناختی و پیامدهای اش (قرن بیستم)
۳۶۴	عمل‌گرایی
۳۶۵	جیمز

۳۷۳	دیویی
۳۷۹	سنت تحلیلی
۳۸۰	مور
۳۸۶	راسل
۳۹۴	اثبات‌گرایی منطقی
۴۰۱	ویتگنشتاین
۴۱۶	کواین
۴۲۸	سنت پدیدارشناختی و پیامدهای‌اش
۴۲۸	هوسرل
۴۳۳	هایدگر
۴۴۳	سارتر
۴۵۷	ساختارگرایی و پساساختارگرایی
۴۵۷	سوسور
۴۶۰	لوی - استراوس
۴۶۶	لاکان
۴۷۲	دریدا
۴۷۷	ایریگاری
۴۸۸	فهرست اصطلاحات فلسفی
۵۱۳	کتاب‌نامه منتخب
۵۲۷	واژه‌نامه انگلیسی به فارسی
۵۳۰	نمایه

۳۹۹ ق م درگذشت). فصل مشترک همه فیلسوفان پیش سقراطی این بود که سعی داشتند نظریه‌های کلی درباره کیهان به دست دهند، و از تکرار قصه‌های خلقت همه چیز به دست خدایان پرهیزند. آن‌ها با استفاده از مشاهده و منطق نظریه‌های کلی ارائه می‌دادند که رازهای پیدایش چیزها در جهان را برای ذهن‌های عاری از تعصب و کنجکاو توضیح می‌داد. فصل مشترک دیگرشان این بود که همه فیلسوفان پیش سقراطی زاده حواشی مرزهای یونان بودند: جزایر دریای ایونی یا کلنی‌های یونانی در ایتالیا یا سواحل ایران (ترکیه امروز). شناخت این متفکران نه تنها برای درک دنیای یونانی روزگار خودشان، بلکه برای فهم سرچشمه‌های فلسفه و علم غربی اهمیت زیادی دارد.

اما مسأله این است که شناخت ما از فیلسوفان پیش سقراطی بسیار اندک است. حتی در زمانی که ارسطو (۳۲۲-۳۸۴ ق م) سعی کرد دیدگاه‌های آن‌ها را فهرست و نقد کند، اغلب آثاری که نوشته بودند از میان رفته بود. امروزه شناخت ما از پیش سقراطیان عمدتاً مبتنی بر خلاصه‌های آراء آن‌ها به قلم ارسطو و صاحب نظران یونانی بعدی است که شفاهاً دیدگاه‌های آن‌ها را شنیده بودند. یقیناً بسیاری از این گزارش‌ها به دلیل تحریف‌های ناشی از تکرار طی نسل‌های متوالی به وسیله افراد متعدد، فاقد دقت‌اند. (آیا درباره بازی تلفنی چیزی شنیده‌اید؟ در این بازی یک پیام پیچیده در گوش یک بازیگر زمزمه می‌شود، و او نیز آن را در گوش دیگری زمزمه می‌کند و این بازی همچنان ادامه می‌یابد، و سرانجام آخرین بازیگر گروه، پیام مزبور یا آنچه را که از آن باقیمانده است به کل اعضای گروه منتقل می‌کند.) این خلاصه‌ها غالباً حاوی اندیشه‌های ناهمزمان است، یعنی اندیشه‌هایی از دوران‌های بعدی به دیدگاه‌های پیشین انتقال یافته‌اند. در اغلب موارد تنها قطعاتی از کارهای اصلی بر جای مانده است و حتی این معدود قطعه‌های باقیمانده نیز

۱ فیلسوفان پیش سقراطی

قرن‌های ششم و پنجم ق م

متفکرانی که از پایان قرن هفتم ق م تا میانه قرن چهارم ق م در یونان فعال بودند، امروزه به فیلسوفان پیش سقراطی معروف‌اند، هرچند آخرین اعضای این گروه در واقع معاصران سقراط بودند (سقراط که در فصل بعدی اندیشه‌اش را بررسی خواهیم کرد در سال ۴۶۹ ق م به دنیا آمد و در سال